

BASINDAN SEÇMELER

Kulp saldırısı ve HDP üzerindeki baskı

Önceki gece PKK terörü Kulp ilçesinde odun toplamaya giden sivilleri hedef aldı. 7 insanımızın şehit olduğu saldırıyla ilgili Kulp Belediye Başkanı ve HDP İlçe Başkanı da gözaltına alınanlar arasında. El yapımı patlayıcının infilak ettiği gün söz konusu yolda belediye tarafından çalıştırılmış yapılmış sebebiyle HDP belediyesi soruşturuluyor. Tam da evladı dağa kaçırılan annelerin Diyarbakır HDP önündeki eylemi HDP üzerinde "kamuoymu baskısı" kurmuşken PKK, meseleyi terör yönüne çekiyor. Sanki HDP'nin bu baskıdan etkilenmesini engellemek ve tümüyle kapatılmasını sağlamak amaçlı bir provokasyona başvurur gibi. Ve PKK'nın bölgede kurduğu "koru duvarını" aşan 28 aileye yeni katılmaları olmasının önüne geçmek istercesine.

Bu tür eylemler, PKK'nın kaçırıldığı çocukları geri göndermesiyle sonuçlanamayabilir. Nitekim PKK elebaşısı Karayılan, "Orada on yıl da otursalar hiç kimse geri dönmeyecek" açıklamasında bulundu. Bir HDP'li milletvekili de "gerillaya

katılmaları" sürecini söyledi. Ancak Kürt ailelerin eylemi, çocuk militanların örgütten kaçmasını özendirir. Yeni Kürt çocuklarının HDP teşkilatları ya da bazı sivil toplum kuruluşu görünümü denemekler kanalıyla dağa götürülmelerini zorlaştırabilir. HDP siyasetçileri ve belediyeleri, en azından isteği ve cesareti olanları, PKK baskısından bir nebze de olsa alan bulabilir. Dahası, Türkiye kamuoymu insani gerekçelerle terörü telin etmede partiler üstü bir uzlaşmaya varabilir.

İşte bu gerekçelerle, HDP üzerindeki "demokratik baskı" hafifletilmeli. Güncel siyasi çıkarları bir kenara bırakarak CHP ve İP de annelerin çağrısına destek vermeli. Terörü telin ile annelerin davası birleştirilerek partiler üstü bir kamuoymu baskısına dönüştürülmeli. HDP'nin konuyu "Kürt sorununun çözümü" bağlamında Meclis'e taşımak istemesi ise üzerindeki baskıyı hafifletme çabası. Marjinallikten kurtulma hamlesi...

Kürt annelerin eylemini PKK çevreleri "devletin operasyonu" olarak niteliyor. Bu, Kürt milliyet-

çisi zengin ailelerinin neden dağda olmadığı sorusunun üstünü örme için üretilen bildik bir propaganda tepkisi. Ancak anlamadığım bir şey var. Neden bazı gazeteciler annelerin çocuklarına kavuşma arzusunu ve gösterdikleri cesareti "HDP'ye siyasi operasyon" olarak niteliyorlar. Doğru, kayyum atamaları da Kürt ailelerin eylemi de HDP'yi zorluyor. Fakat, bu partinin kapatılması için değil aksine terörle arasına mesafe koyarak demokratik sisteme entegre olması için. Ve HDP çizgisi uzun süredir ilk defa bu kadar ciddi bir kamuoymu baskısı altında.

Ülkemizin ve Kürtlerin geleceği için bu baskı zayıflatılmamalı. Etnik taleplerin siyaset yapması ile şiddetle destek verme arasına kalın bir çizgi çekmek zorundayız. Hem mevcut muhalefet partileri hem de Kürt oylarına göz diken yeni oluşumlar da bu zorluluğu görenek siyaset yapmalı. Dağa kaçırılan çocuklarımızın birilerinin taşeronu olarak savaşmaya zorlanmasına karşı çıkmak, insani görevimiz. Analarım "batsın sizin Kürdistan davanız" diye haykırabildiği yerde siyaset kurumu üzerine düşeni yapmazsa tarihi bir vebali üstlenir. SABAH

BURHANETTİN DURAN

MUSTAFA KARAALOĞLU

Yeni renkler, yeni siyasi tablo

Sistem referandumunu (16 Nisan 2017) ve ardından Cumhurbaşkanlığı ile genel seçimler (24 Haziran 2018) siyasal tablonun genel karakterini netleştirmişti. Bir yanda AK Parti-MHP Cumhur ittifakının sahip olduğu yüzde 50'nin üzerinde oy tabanı karşısında ise CHP öncülüğündeki Millet İttifakı ve başta HDP olmak üzere diğer partilerin toplamının yüzde 49'da sabitlenmiş oranın... İkinci blokun, yani muhalefet cephesinin artık yüzde 49'dan aşağı inmediği yerel seçimlerde (31 Mart 2019) açıkça görüldü. Hatta, CHP'nin büyükşehirlerdeki başarısı muhalefetin yüzde 49'u aşığına da işaret ediyor ama yerel seçimin tabiatı gereği rakamın nerede olduğunu somutlaştırmak pek mümkün değil.

Şunu biliyoruz... Geleneksel tasnifle yüzde 65 geniş tabanı koruyan muhafazakâr seçmenin yüzde 50 civarında olan kısmından fazlası Cumhur ittifakını tercih etmiyor. Dahası, muhalefet blokunu İYİ Parti üzerinden tercih eden milliyetçi seçmen ve HDP üzerindeki tercih eden muhafazakâr Kürt seçmen Cumhur ittifakına neredeyse kapılan kapatmış bulunuyor. Son seçim sonrasında bu kitleyi kazanmak için hamle yapılması şöyle dursun tersine girişimler de devam ediyor.

Başkanlık sistemi idarede, bürokraside ve merkezde siyasette hâlâ oturmuş olsa bile, ürettiği tercihler nedeniyle tabanda oturmuş durumdadır. Ülkenin kaderine hükmedecek cumhurbaşkanı muhakkak surette bu kılpayı oğdengesinden geçmek zorundadır. Belki bir puan ya da en fazla iki-üç puanlık esneme alanı bulunuyor. Başlangıçta sistemi tasarlayan AK Parti-MHP ortaklığının hesabını böyle olmadığımızı söyleysek yanlışlım olmayız ama sistem ikinci senesinde gelip bu denkleme dayandı.

Başlangıçta AK Parti'den yeni siyasi parti kuracak bir kopuş olacağı da tahmin edilmemişti. Siyasi denkleme bugün artık bu faktör de katılmıştır. Eski Başbakan Ahmet Davutoğlu ve arkadaşlarının ihraç sürecini durdurarak istifaya karar almaları ve bunu yeni bir parti ilanıyla birlikte yapmaları bilhassa Cumhur ittifakının o hesaplarını sarsacak bir gelişmedir. Çünkü, Davutoğlu'nun öncelikli oy kitlesinin, lideri olarak başında seçime girdiği ve hükümetler kurduğu AK Parti tabanı olduğu bellidir. İstifaya giden süreçte büyük çoğunluğun iştirak ettiği eleştiriler ve özleştirmeler yaparak özdele AK

Parti'nin, genelde ise geniş muhafazakâr tabanı duyarlıklarına hitap etmeyi bildi. Öte yandan süreci soğukkanlı yöneterek, istifaya giden yolda bir anlamda "günah benden gitti" kanaatini vermeyi başardı. Davutoğlu, bugüne kadar daha çok parti için muhalefet alanını kullanıyordu. Şimdi partileşme süreci ilan edildi ve bu mesajların hem de seçmen tabanının olup bitenlere nasıl tepki vereceğini gözlemleyebiliriz bir süreç başladı.

Böylelikle, genel siyasi oy dağılımını ve yeni partilerin toplumdaki karşılığını, tahminlerin ötesine geçip en azından anketlere bakarak tanımlama fırsatı olacaktır. Bu tablo oy dağılımını etkileyecek ama bunun kadar önemli bir etki politik söylem çeşitliğinde görülecek. Ülkenin sorunları; ekonomi, dış politika, sosyal gerilim, adalet, hukuk gibi sektörlerde hem eleştiriler hem de farklı fikirler duyma imkanı ortaya çıkacak. Bunlar sadece bir fikir değil aynı zamanda toplum karşısında birer siyasi vaat olarak şekillenecek.

Hiç şüphesiz kolay bir yer değil ama farklılıklar, yeni fikirler, yeni partiler ve siyasi rekabet demokrasi için fırsat alanlarıdır. Sadece yeni parti için fırsat değil; özgür zeminde iktidarın muhalefetle yarışması ülke için de imkandır. KARAR

Kafamda deli sorular

Geçtiğimiz gün 12 Eylül askeri darbesinin yıldönümüydü. Aradan geçen 39 yılda asker vesayetin geriletilmesi ve sivil siyasetin kurum-sallaşması açısından ne kadar yol aldığımızı biraz sorgulayalım.

Kenan Evren'in yargılanırken ölmesini sağlayan, darbecilerin yargılanmasını engelleyen geçici 15. Madde'nin referandumla anayasamızdan kaldırılması önemli bir adımdır.

Askerin durumdan vazife çıkartmasına yasal zemin yaratan "İç hizmet kanunları"ndaki revizyonları da unutmamak lazım.

Ancak 15 Temmuz'da gördük ki, 12 Eylül'ü "bizim çocuklar başardı" sözleriyle karşılayan ABD, bizim ordu için "yeni çocuklar" bulmakta hiç zorlanmıyor. 27 Mayıs'ta, 21 Mart'ta, 12 Eylül'de Kemalistleri kullanmışlardı. Son defasında da ordu için 90'larda yerleştirdikleri "altın nesil..."

15 Temmuz'a, general rütbesiyle katılan ve bugün mahkemede "Kemalist ayakları" çeken darbeciler gökten inmediler ya...

Kolay iş değil elbette askeri vesayeti tamamen yok etmek.

İnsanlık yüzlerce yıldır "muhafızların muhafızlığını kim yapacak" sorunsalının cevabını arıyor.

Bulabildiğimiz en etkili çözüm olan "demokrasi" ise elinde silah olanların karşısında hala çok cılız.

Yalnızca Türkiye'de değil Tüm dünyada durum bu...

Mesela, bugün Başkan Trump'a karşı darbe senaryoların TV'lerde tartışıldığı ABD'de hala

9/11 darbesinin etkisinde. O günden beri ABD'yi seçilmiş sivil başkanlardan daha çok, atanmış derin güvenlik bürokrasisi yönetiyor.

Elbette, Türkiye'de ABD ile uyumlu bir iktidarın kurulmasını amaçlayan 15 Temmuz darbe girişiminde halkın sokakta direnişi demokrasimiz için tarihi bir zaferdir.

Bu yüzden umutluyuz. Ancak ne yazık ki, kendisini solda tarif eden Türkiye'deki muhalefetin durumu sivil siyaset açısından hiç gelecek vadetmiyor.

27 Mayıs'ı yıllarca bayram diye kutlayan, 28 Şubat'ı destekleyen, 27 Nisan muhtımasını haklı bulan ve aradan geçen 4 yıla rağmen hala 15 Temmuz'a karşı net bir tavır almaması beklediğimiz CHP ise klinik vaka.

Dün de CHP'nin Mersin Milletvekili **Alpay Antmen** 12 Eylül askeri darbesiyle, 20 Temmuz sonrası yaşanan OHAL'i kıyaslayan bir "rapor" yayınladı.

Bir yanda anayasaya askıya alıp darbe yapan bir askeri yönetim...

Öte yanda askeri darbeyi savuşturmak için anayasanın ve uluslararası anlaşmaların kendisine tanıdığı meşru müdafaa hakkını kullanan bir devletin seçilmiş siyasal iktidarı.

Nasıl aynı kefeye konulup kıyaslanabilirler ki?

Mesela "OHAL rejiminde ve sonrasında görevden alınan subay astsubay sayısı 17 bin 498 iken 12 Eylül sonrası bu sayı 2 bin" eleştirisinin dayanağı nedir?

Sizce vekillimiz, 15 Temmuz sonrası yargının FETÖ'cü subayları ordudan ihraç etmesini demokrasiye aykırı mı bulmaktadır?

Ben bir cevap bulamadım. SABAH

MELİH ALTINOK